

Конвенција за социјална заштита (минимални стандарди), 1952

Конвенција која се однесува на минимални стандарди за социјална заштита.

(Забелешка: Датум на стапување на сила е 27. 4. 1955 година.)

Конвенција: C102

Место: Женева

Сесија на конвенцијата: 35

Датум на усвојување: 28. 6. 1952

Класификација на предметот: Социјална заштита

Статус: Последен инструмент; предмет на барање за информација.

Генералната конференција на Меѓународната организација за труд, откако беше свикана во Женева од страна на Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд, одржувајќи ја својата триесет и петта сесија на 4 јуни 1952 и одлучувајќи да усвои некои од предлозите во врска со минималните стандарди за социјална заштита, кои се вклучени во петтата точка од агендата на сесијата, и одредувајќи ги овие предлози да бидат во форма на меѓународна конвенција, на 28 јуни 1952 година ја усвои следнава Конвенција, која може да се нарече Конвенција за социјална заштита (минимални стандарди), 1952.

ДЕЛ И. ОПШТИ БАРАЊА

Член 1

1. Во оваа Конвенција:

- (а) Терминот „*пропишан*“ подразбира детерминиран од или во однос на националните закони или регулативи;
- (б) Терминот „*живеалиште*“ подразбира секојдневно живеалиште на територијата на членката, а терминот „*жител*“ подразбира човек со секојдневно живеалиште на територијата на членката;
- (в) Терминот „*сопруга*“ подразбира сопруга која е издржувана од сопругот;
- (г) Терминот „*вдовица*“ подразбира жена која била издржувана од сопругот сè до неговата смрт;
- (д) Терминот „*дете*“ подразбира дете до завршување на школо или до 15 години, ако е така одредено;
- (ѓ) Терминот „*период на квалификување*“ подразбира период на контрибуција или период на вработување, или период на живеалиште, или комбинација на двете, ако е така одредено

2. Во член 10, 34 и 49 терминот „*помош*“ подразбира директна помош во форма на нега или индиректна помош која подразбира надоместок на трошоците од засегнатото лице.

Член 2

Секоја членка за која оваа Конвенција е на сила:

(а) мора да се сообрази:

(i) Дел I;

(ii) барем со три од од Деловите II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX и X, вклучувајќи барем еден од деловите IV, V, VI, IX и X;

(iii) релевантни прописи од Деловите XI, XII и XIII; и

(iv) Дел XIV; и

(б) во својата ратификацијата ќе специфицира, во согласност со Деловите II до X, дека ги прифаќа обврските од Конвенцијата.

Член 3

1. Членка кај која економските и здравствените установи се недоволно развиени може да биде помогната, ако и доколку компетентен орган одреди за неопходно, со декларација приложена со ратификацијата за привремените исклучоци во следниве членови: 9) (г); 12 (2); 15(г); 18 (2); 21 (в); 27 (г); 33 (б); 34 (3); 41 (г); 48 (в); 55 (г); и 61 (г).

2. Секоја членка, која поднела декларација под параграф 1 од овој член, треба да вклучи изјава во годишниот извештај заедно со апликацијата на оваа Конвенција поднесена под член 22 од уставот на Меѓународната организација за труд, а по основа на секој исклучок што го користи во своја полза:

(а) причината зошто го прави тоа е издржана; или

(б) дека се откажува од своето право да има корист од исклучокот за кој станува збор, почнувајќи од наведениот датум.

Член 4

1. Секоја членка која ја има ратификувано оваа Конвенција може последователно да го извести Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд дека ги прифаќа обврските од Конвенцијата во однос на еден или повеќе од Деловите II до X кои не се специфицирани при нејзината ратификација.

2. Обврските наведени во параграф 1 од овој член ќе се сметаат за составен дел на ратификацијата и имаат својство на ратификација од датумот на известување.

Член 5

Таму каде што, со цел да се сообрази со кој било од Деловите II до X од оваа Конвенција а што треба да се опфатат со нејзината ратификација, од членката се бара да ги заштити пропишаните класи на лица кои сочинуваат не помалку од специфицираниот процент на работници или локално население, членката мора да биде сигурна дека релевантниот процент е постигнат, пред да преземе обврска за сообразување со таквиот Дел.

Член 6

Со цел да се сообрази со Деловите II, III, IV, V, VIII (доколку се однесува на медицинска нега) IX или X од оваа Конвенција, членката може да ја има предвид заштитата овозможена со осигурување кое, иако не е задолжително според националните закони или прописи за лицата што треба да бидат заштитени:

(а) е под насор на јавните власти или администрирано, во согласност со пропишаните стандарди, со заедничка операција на работодавачите и работниците;

(б) опфаќа значителен дел на лица чија заработувачка не ја надминува заработувачката на квалификувани машки работници; и

(в) се сообразува, заедно со други форми на заштита, каде што е соодветно, со релевантните одредби од Конвенцијата.

ДЕЛ II. МЕДИЦИНСКА НЕГА

Член 7

Секоја членка за која овој Дел од Конвенцијата е на сила, ќе им гарантира на заштитените лица одредба за помош, во однос на условите каде што се бара медицинска нега од превентивна или излечива природа, во согласност со следниве членови од овој Дел.

Член 8

Непредвидените трошоци кои се предвидени може да опфатат дури и меланхолични состојби, без разлика која е причината за нив, како и бременост или болест и последиците од нив.

Член 9

Заштитените лица ќе опфатат:

- (а) пропишани класи на работници кои ќе бидат не помалку од 50% од сите работници, како и нивните жени и деца; или
- (б) пропишани класи на економски активно население кое ќе биде не помалку од 20% од целото население, како и нивните жени и деца; или
- (в) пропишани класи на население кое ќе опфаќа не помалку од 50% од целокупното население; или
- (г) каде што декларацијата поднесена во однос на член 3 е на сила, пропишаните класи на работници кои содржат не помалку од 50% од сите вработени во индустриски работни места кои вработуваат 20 лица или повеќе, како и нивните жени и деца.

Член 10

1. Парична помош ќе биде вклучена најмалку:

- (а) во случај на меланхолична состојба:
  - i) грижа на лекар од општа пракса вклучувајќи домашна посета;
  - ii) специјална грижа во болниците за внатрешни и надворешни пациенти, како и специјалистичка нега што може да се добие надвор од болниците;
  - iii) основни фармацевтски производи што ги препишал лекар или квалификувани лекари од општа пракса; и
  - iv) сместување во болница таму каде што е неопходно; и
- (б) во случај на бременост и болест и последиците од нив;
  - i) грижа пред породување, за време на болест и после породување, било од лекари или квалификувани бабици; и

ii) сместување во болница, ако има потреба.

2. Корисникот или неговиот хранител можеби ќе треба да ги поделат трошоците за медицинската нега што ја добива корисникот во случај на меланхолични состојби; правилата кои се однесуваат на таквите поделби на трошоците ќе бидат така предвидени да може да се избегнат непријатни ситуации.

3. Паричниот надомест, обезбеден во согласност со овој член, ќе се доделува со цел зачувување, опоравување или подобрување на здравјето на заштитените лица и нивната способност да работат за да ги задоволат своите лични потреби.

4. Институциите или одделенијата на владата кои ја администрираат паричната помош, ќе ги охрабруваат заштитените лица да ги искористат можностите на општите здравствени служби што им стојат на располагање од страна на јавните власти или други тела признати од јавните власти.

Член 11

Паричната помош специфицирана во член 10 за предвидените незгоди, да биде обезбедена најмалку за лице или хранител кои го исполниле неопходниот период за квалификување, со цел да се избегне злоупотреба.

Член 12

1. Паричната помош специфицирана во член 10 ќе се користи во текот на целиот период додека траат непредвидените околности, освен во случај на меланхолична состојба; времетраењето може да се ограничи на 26 недели за секој случај, но паричната помош нема да биде откажана додека се плаќа боледување, а треба да се донесе одредба со која ќе се продолжи границата за пропишани болести кои се признати, а за кои е потребна продолжена нега.

2. Таму каде што е на сила декларацијата издадена врз база на член 3, времетраењето на паричната помош може да се ограничи на 13 недели за секој случај.

ДЕЛ III. ПОМОШ ВО СЛУЧАЈ НА БОЛЕСТ

Член 13

Секоја членка за која овој дел од Конвенцијата е на сила, ќе им обезбеди на заштитените лица одредба за помош во согласност со следниве членови од овој дел.

Член 14

Предвидената непогода ќе опфати неспособност за работа како резултат на меланхолична состојба, и вклучува неможност за заработка, како што е дефинирано со националните закони или прописи.

Член 15

Заштитените лица опфаќаат:

(а) пропишани класи на работници, кои содржат не помалку од 50% од сите вработени; или

(б) пропишани класи на економски активно население кое содржи не помалку од 20% од целото население; или

(в) целото население чии средства за време на непредвидените непогоди не ја надминува границата пропишана на таков начин што ќе се сообрази со барањата од член 67; или

(г) каде донесената декларација врз база на член 3 е на сила, пропишаните класи на вработени кои сочинуваат не помалку од 50% од сите вработени во индустриски работни места кои вработуваат 20 лица или повеќе.

Член 16

1. Таму каде што се заштитени класи на работници или класи на економски активно население, паричната помош ќе биде периодично плаќање пресметано на таков начин што ќе се сообрази или со барањата од член 65 или со барањата од член 66.

2. Таму каде што целото население чии средства за време на непредвидените околности не ги надминуваат пропишаните граници а се заштитени, паричната помош ќе биде во периодично плаќање пресметано на таков начин да се сообрази со член 67.

Член 17

Паричната помош специфицирана во член 16, за време на непогоди, ќе биде најмалку на лице кое е заштитено и кое го завршило таквиот период за квалификување, кој се смета за неопходен за да се исклучи злоупотреба.

Член 18

1. Паричната помош специфицирана во член 16 ќе биде обезбедена за време на непогоди, со тоа што помошта може да се ограничи на 26 недели за секој вид на болест. Во тој случај нема потреба да се плаќа првите три дена од престанокот на заработувачката.

2. Кога донесената декларација врз основа на член 3 е на сила, времетраењето на помошта може да биде ограничено:

(а) на таков период, што вкупниот број на денови во кои се дава помошта за болест во текот на која било година, не е помал од десет пати од просечниот број на лица заштитени во таа година; или

(б) на 13 недели за секој вид на болест, во кој случај нема потреба да се плаќа во првите три дена од престанокот на примање плата.

ДЕЛ IV. ПАРИЧНА ПОМОШ ВО СЛУЧАЈ НА НЕВРАБОТЕНОСТ

Член 19

Секоја членка, за која овој дел од Конвенцијата е на сила, ќе им обезбеди на заштитените лица одредба за помош при невработеност, во согласност со наредниве членови од овој дел.

Член 20

Предвидените непогоди ќе опфатат престанок на заработувачката, како што е дефинирано во националните закони или прописи, како последица на неспособност да се стекне со соодветно вработување во случај на заштитено лице кое е способно и е на располагање да работи.

Член 21

Заштитените лица се:

- (а) пропишани класи на вработени кои сочинуваат не помалку од 50% од сите вработени; или
- (б) целото население чии средства за време на непогодите не ги надминуваат границите пропишани на таков начин да се сообразат со член 67; или
- (в) кога донесената декларација врз база на член 3 е на сила, пропишаните класи на вработени кои сочинуваат не помалку од 50% од сите вработени во индустриски работни места кои вработуваат 20 лица или повеќе.

Член 22

1. Кога класи на вработени лица се заштитени, помошта ќе биде периодично плаќање, пресметано на таков начин да се сообрази со барањата од член 65 или барањата од член 66.
2. Кога целото население кое е заштитетно, а чии средства за време на непогодите не ги надминуваат границите, паричната помош ќе биде периодично плаќање пресметано на таков начин да одговара на барањата од член 67.

Член 23

Помошта специфицирана во член 22, во односната непогода, ќе се обезбеди најмалку за заштитеното лице кое го има комплетирано периодот за квалификување потребно за да се избегне злоупотреба.

Член 24

1. Помош специфицирана во член 22 ќе се исплаќа за време на непогодите, освен што времетраењето може да биде ограничено:
  - (а) каде што се заштитени класи на вработени, до 13 недели во рок од 12 месеци; или
  - (б) кога целото население чии средства за време на непогодите не ги надминуваат пропишаните граници, се заштитени до 26 недели за период од 12 месеци.
2. Таму каде што националните закони или прописи обезбедуваат времетраењето на помошта да варира со должината на периодот на плаќање придонеси и/или

помош претходно добиена за време на одреден период, одредбите од подпараграфите а) од параграф 1 ќе се смета дека се исполнети ако просечното времетраење на помошта е најмалку 13 недели во период од 12 месеци.

3. Помошта што треба да се плати за периодот на чекање во првите седум дена во секој случај на престанок на заработувачка, броејќи ги деновите на невработеност, пред и по временото вработување, кое трае не подолго од пропишаниот период, е иста како во случајот на престанок на заработување.

4. Во случаите на сезонски работници времетраењето на помошта и времето на чекање може да се приспособи на нивните услови на вработување.

ДЕЛ V. ПОМОШ ЗА СТАРОСТ

Член 25

Секоја членка, за која овој дел од Конвенцијата е на сила, ќе им обезбеди на заштитените лица одредба за помош за старост во согласност со следниве членови од овој дел.

Член 26

1. Непогодите кои се опфатени ќе значат опстанок над пропишаните години.
2. Пропишана возраст не смее да биде повеќе од 65 години или постара возраст ако е одредена од компетентни власти со целосно почитување на работната способност на постарите лица во одредена земја.
3. Националните закони или прописи може да предвидат да помошта која им следува биде суспендирана ако таквото лице е ангажирано во некоја друга пропишана добитна активност или кога за таа помош се плаќаат придонеси, може да се намали кога заработувачката на корисникот го надминува пропишаниот износ а ако не се плаќаат придонеси може да се намали кога заработувачката на корисникот или некои негови други средства или двете земени заедно го надминуваат пропишаниот износ.

Член 27

Заштитените лица опфаќаат:

(а) пропишани класи на вработени кои содржат не повеќе од 50% од сите вработени;

(б) пропишани класи на економски активно население кое содржи не повеќе од 20% од целото население;

(в) целото население чии средства за време на непогодите не ги надминува границите пропишани на таков начин за да се сообразат со барањата од член 67;

(г) кога донесената декларација врз основа на член 3 е на сила, пропишаните класи на вработени кои сочинуваат не помалку од 50% од сите вработени во индустриски работни места кои вработуваат 20 лица или повеќе.

Член 28

Помошта ќе биде периодично плаќање, пресметано на следниов начин:

(а) каде класи на вработени или класи на економски активно население се заштитени на таков начин да одговараат или на барањата од член 65 или на барањата од член 66;

(б) кога сите жители чии средства за време на непогодите не ги надминуваат пропишаните граници се заштитени на таков начин да се сообразат со барањата од член 67.

Член 29

1. Паричната помош специфицирана во член 28, предвидена за непогоди, ќе биде обезбедена најмалку:

(а) за заштитени лица кои завршиле, пред да настанат непогодите, во согласност со пропишаните правила, периодот на квалификување кој може да биде 30 години на плаќање придонеси или вработување, или 20 години жителство;

(б) кога, во принцип, сите економски активни лица се заштитени, на заштитено лице кое го завршило пропишаниот период на квалификување на плаќање придонеси и во тој поглед додека било работоспособно, платени се пропишаните годишни просечни придонеси;

2. Таму каде што паричната помош наведена во параграф 1 е условна за минимален период за плаќање придонеси или вработување, редуцирана парична помош ќе биде обезбедена:

(а) на заштитени лица кои го завршиле периодот на квалификување од 15 години или вработување, пред да настапат непогодите;

(б) кога, во принцип, сите економски активни лица се заштитени, на лица заштитени а го завршиле пропишаниот рок на квалификување за плаќање придонеси и во тој поглед, додека биле работоспособни, половина од

годишните просечни придонеси се платени во согласност со подпараграф (б) од параграф 1 од овој член.

3. Барањата од параграф 1 од овој член ќе се сметаат за исполнети кога помош та пресметана во согласност со барањата од Дел XI, но во проценти за 10 бодови пониско од покажаните во табелата приложена на тој дел, бидејќи стандардната парична помош е обезбедена најмалку за лица заштитени кои плаќале придонеси 10 години или биле вработени, или имаат петгодишен престој, во согласност со пропишаните правила.

4. Пропорционално намалување на процентот, назначен во табелата приложена во Дел XI, може да се изврши кога периодот на квалификување за помош, кој одговара на намалениот процент, надминува 10 години плаќање придонеси или вработување, но е помал од 30 години плаќање придонеси или вработување; ако таквиот период на квалификување надмине 15 години, намалената помош ќе се исплаќа во согласност со параграф 2 од овој член.

5. Кога помошта спомената во параграфите 1, 3 или 4 од овој член е условена со минимален период на плаќање придонеси или вработување, редуцираната парична помош ќе се исплаќа според пропишаните услови, на лице кое е заштитено, а само поради неговите одминати години не ги исполнило условите во согласност со параграф 2 од овој член, кога одредбите кои се однесуваат за примена на овој Дел се на сила, освен ако помошта е обезбедена на такво лице на возраст поголема од нормална возраст, во согласност со одредбите од параграфите 1, 3 или 4 од овој член.

Член 30

Помош специфицирана во членовите 28 и 29, ќе се доделува за цело време додека трае непогодата.

ДЕЛ VI. ПОМОШ ЗА ПОВРЕДА НА РАБОТА

Член 31

Секоја членка за која овој дел од Конвенцијата е на сила, ќе им обезбеди на заштитените лица одредба за помош при повреда на работа во согласност со следниве членови од овој Дел.

Член 32

За предвидени непогоди, поради несреќен случај или професионално заболување на работното место, се сметаат:

- (а) меланхолична состојба;
- (б) неспособност за работа како резултат на таквата состојба која предизвикува прекин на заработувачката, како што е дефинирано по националните закони или прописи;
- (в) целосен или парцијален губиток на способноста за заработување, со тенденција да биде перманентна, или соодветен губиток на способноста; и
- (г) кога вдовица или дете остануваат без поддршка, како резултат на смрт на хранителот; во случај на вдовица, правото на парична помош може да биде условено само ако се потврди дека е неспособна да се издржува сама, во согласност со националните закони или прописи.

Член 33

За заштитени лица се сметаат:

- (а) пропишани класи на вработени, кои содржат не помалку од 50% од сите вработени и, за парична помош по основа на смрт на хранителот, исто така, нивните сопруги и деца; или
- (б) кога декларацијата донесена врз база на член 3 е на сила, пропишаните класи на вработени кои сочинуваат не помалку од 50% од сите вработени во индустриски работни места кои вработуваат 20 лица или повеќе, а за парична помош по основа на смрт на хранителот, исто така, нивните сопруги и деца.

Член 34

1. Во поглед на меланхолична состојба, помошта би била медицинска нега, како што е специфицирано во параграфите 2 и 3 од овој член.

2. Медицинската нега би се состоела од:

- (а) општ лекар и специјалист за нега на пациенти во болница и надвор од болница, вклучувајќи и домашна посета;
- (б) стоматолошка нега;
- (в) домашна нега од медицинска сестра, или во болница или други медицински установи;

(г) лекување во болници, домови за заздравување, санаториуми или други медицински установи;

(д) стоматолошки, фармацевтски и други медицински или хируршки производи вклучувајќи вградување и одржување на протези, очила итн.;

(ф) грижа обезбедена од членови на некоја друга професија која е законски призната како блиска со лекарската професија, под насор на лекар или стоматолог.

3. Кога декларацијата издадена во согласност со член 3 е на сила, медицинската грижа ќе опфати најмалку:

(а) нега од општ лекар, вклучувајќи и домашна посета;

(б) нега од специјалист на пациенти кои лежат во болница или се надворешни пациенти, и таква специјалистичка нега што е достапна надвор од болниците;

(в) основни фармацевтски производи препишани од лекар или од други лица квалификувани за тоа;

(г) хоспитализирање, каде што е неопходно.

4. Медицинската нега обезбедена со претходните параграфи се дава со цел лекување или подобрување на здравјето на лица кои се заштитени, со цел да се оспособат да ги задоволуваат своите лични потреби.

Член 35

1. Институциите или владините одделенија кои ја администрираат медицинската нега, ќе соработуваат, каде што е соодветно, со општите служби за стручна рехабилитација, со цел да им се најде соодветна работа на хендикепираните лица.

2. Националните закони или прописи може да ги овластат таквите институции или одделенија да обезбедат одредба за стручна рехабилитација на хендикепираните лица.

Член 36

1. Во поглед на неспособност за работа, целосен губиток на способноста за заработување со изгледи да биде перманентна, или соодветно губење на способност, или смрт на хранителот, помошта ќе биде периодично плаќање пресметано на таков начин што ќе одговара или со барањата од член 65 или со барањата на член 66.

2. Во случај на делумен губиток на способноста за заработување која има изгледи да биде перманентна, или соодветен губиток на стручност, помошта каде што се плаќа, ќе биде периодично плаќање кое ќе претставува соодветен дел од оној што е специфициран за целосен губиток на капацитетот за заработување или губиток на стручност.

3. Периодично плаќање може да се замени со паушален износ:

(а) кога степенот на неспособност е незначителен; или

(б) кога компетентните власти се задоволни дека паушалниот износ ќе биде правилно искористен.

Член 37

Помошта наведена во членовите 34 и 36 ќе биде обезбедена најмалку за лице кое е заштитено и кое работело на територијата на членката во времето на несреќата, ако повредата се должи на несреќа или за време на заболување, ако повредата се должи на болест, за периодични плаќања на вдовицата или децата на таквото лице, кога се работи за смрт на хранителот.

Член 38

Помошта специфицирана во членовите 34 и 36 ќе се доделува за цело време на непогодата со тоа што, во однос на работна неспособност, помошта не мора да се плаќа првите три дена кога ќе има прекин на заработувачката.

ДЕЛ VII. СЕМЕЈНА ПОМОШ

Член 39

Секоја членка, за која овој Дел од Конвенцијата е на сила, ќе им обезбеди на заштитените лица одредба за семејна заштита, во согласност со следниов член од овој Дел.

Член 40

Предвидената непогода ќе значи одговорност за издржување на децата, како што е пропишано.

Член 41

Заштитените лица ги опфаќаат:

- (а) пропишаните класи на вработени кои содржат не помалку од 50% од сите вработени; или
- (б) пропишаните класи на економски активно население кое содржи не помалку од 20% од целото население; или
- (в) сите жители чии средства за време на непогодата не ги надминуваат пропишаните граници; или
- (г) кога донесената декларација врз основа на член 3 е на сила, пропишаните класи на вработени кои содржат не помалку од 50% од сите вработени, во индустриски работни места кои вработуваат 20 лица или повеќе.

Член 42

Помошта ќе биде:

- (а) периодично плаќање кое му следува на секое заштитено лице а кое го има завршено пропишаниот период на квалификување; или
- (б) одредба која се однесува на деца, храна, сместување, одмори или домашна помош;
- (в) комбинација од (а) и (б).

Член 43

Помошта специфицирана во член 42 ќе му биде обезбедена на заштитено лице кое во текот на специфицираниот период го има поминато периодот за квалификување, кој може да биде три месеци на придонеси или вработување, или една година на жителство, како што е пропишано.

Член 44

Вкупната вредност на помошта доделена на заштитените лица, во согласност со член 42, ќе биде:

(а) 3% од платата на обичен возрасен машки работник, како што е одредено во согласност со правилата наведени во член 66, помножен со вкупниот број на деца или заштитени лица; или

(б) 1.5% од споменатата плата, помножена со вкупниот број на сите жители.

Член 45

Кога помошта се состои од периодично плаќање, ќе се доделува за цело време на непогодата.

ДЕЛ VIII. ПОМОШ ЗА МАЈЧИНСТВО

Член 46

Секоја членка, за која овој дел од Конвенцијата е на сила, ќе им обезбеди на заштитените лица одредба за помош за мајчинство, во согласност со следниве членови од овој Дел.

Член 47

Опфатените непогоди ќе вклучат: бременост, породување и последиците од нив, како и престанок на заработувачката, како што е дефинирано во националните закони или прописите кои произлегуваат од нив.

Член 48

Заштитените лица ќе ги опфатат:

(а) сите жени во пропишаните класи на вработени, кои содржат не помалку од 50% од сите вработени, и за медицинска помош за мајчинство, исто така, за сопругите на мажите кои спаѓаат во овие класи;

(б) сите жени во пропишаните класи на економски активното население, кои содржат не помалку од 20% од сите жители, и за медицинска помош за мајчинство, исто така, за сопругите на мажите кои спаѓаат во овие класи;

(в) кога декларацијата донесена врз база на член 3 е на сила, сите жени во пропишаните класи на вработени, кои содржат не помалку од 50% од сите вработени во индустриски работни места кои вработуваат 20 лица или повеќе, и за медицинска помош за мајчинство, исто така, и за сопругите на мажите кои спаѓаат во овие класи.

Член 49

1. Во однос на бременост и лекување, како и последиците од нив, медицинската помош за мајчинство би била медицинска грижа, како што е специфицирано во параграфите 2 и 3 од овој член.

2. Медицинската помош ќе биде опфатена најмалку:

(а) пред породување, лекување и грижа по породување од страна на лекари или квалификувани бабици; и

(б) сместување во болница, каде што е неопходно.

3. Медицинската нега специфицирана во параграф 2 од овој член се пружа со цел зачувување, лекување или подобрување на здравјето на заштитената жена и нејзината способност да работи и да ги врши своите лични потреби.

4. Институциите или одделенија на владата кои ја администрираат медицинската помош за мајчинство, со средства кои ги сметаат за соодветни, ќе ги охрабруваат заштитените жени да ги искористат општите служби што им стојат на располагање од јавните власти, или од други тела признати од јавните власти.

Член 50

Во однос на прекилот на заработувачката како резултат на бременост и породување и последиците од нив, помошта ќе биде периодично плаќање пресметано на начин којшто ќе одговара или на барањата од член 65 или на член 66. Износот на периодичното плаќање може да варира во текот на непогодата, а е предмет на просечен износ кој ќе се совпаѓа со овие барања.

Член 51

Помошта специфицирана во членовите 49 и 50, во предвидената непогода, ќе биде обезбедена барем за жени кои се во класите заштитени, и кои го исполниле таквиот период на квалификување кој се смета за неопходен за да се избегне злоупотреба. Помошта специфицирана во член 49 ќе биде обезбедена за сопругата на мажот кој спаѓа во заштитените класи и го има исполнето таквиот период за квалификување.

Член 52

Помошта специфицирана во членовите 49 и 50 ќе се доделува за цело време на непогодата, со тоа што периодичното плаќање може да биде ограничено на 12 недели, освен ако се бара подолг период на отсуство од работа или ако е овластено според националните закони и прописи, во кој случај ќе се земе подолгиот период .

ДЕЛ IX. ПОМОШ ЗА ИНВАЛИДИТЕТ

Член 53

Секоја членка, за која овој дел од Конвенцијата е на сила, ќе им обезбеди на заштитените лица одредба за инвалидитет, во согласност со следниве членови од овој Дел.

Член 54

Опфатената непогода ќе вклучи неспособност во ангажирање на каква било продуктивна активност, до пропишан обем, а која има изгледи да биде перманентна или перзистентна по истекот на помошта за време на боледување.

Член 55

Заштитените лица ги сочинуваат:

- (а) пропишани класи на вработени кои содржат не помалку од 50% од сите вработени; или
- (б) пропишани класи на економски активно население кое содржи не помалку од 20% од сите жители; или
- (в) сите жители чии средства за време на непогодата не ги надминуваат границите пропишани на таков начин да одговараат на член 67; или
- (г) кога Декларацијата донесена врз основа на член 3 е на сила, пропишаните класи на вработени кои сочинуваат не помалку од 50% од сите вработени во индустриски работни места, кои вработуваат 20 лица или повеќе.

Член 56

Помошта ќе биде периодично плаќање пресметано на следниов начин:

(а) кога класи на вработени или класи на економски активно население се заштитени на начин кој ќе се сообразува со барањата на член 65 или на член 66;

(б) кога сите жители чии средства за време на непогодата не ги надминуваат пропишаните граници се заштитени на начин да се сообрази на барањата од член 67.

Член 57

1. Помошта специфицирана во член 56 во опфатената непогода ќе биде обезбедена најмалку:

(а) на заштитено лице кое, пред да се случи непогодата во согласност со пропишаните правила, има завршено период на квалификување кој може да биде 15 години плаќање на придонеси или вработување, или 10 години жителство; или

(б) кога, во принцип, сите економски активни лица се заштитени, на заштитено лице кое го има комплетирано периодот на квалификување на плаќање придонес и, во таа смисла, додека бил работоспособен, пропишаниот годишен износ бил платен.

2. Кога помошта наведена во параграф 1 е условена со минимален период на плаќање придонеси или вработување, редуцирана помош ќе биде обезбедена најмалку на:

(а) заштитено лице кое го има комплетирано, пред да се случи непогодата, во согласност со пропишаните правила, периодот на квалификување на плаќање придонеси или вработување; или

(б) кога, во принцип, сите економски активни лица се заштитени, на заштитено лице кое го има комплетирано периодот на квалификување од три години плаќање придонеси и, во таа смисла, додека тој бил работоспособен платено е половина просечен износ на придонеси, пропишани во согласност со подпараграф (б) од параграф 1 од овој член.

3. Барањата од параграф 1 од овој член ќе се сметаат за задоволителни кога помошта пресметана во согласност со барањата од дел XI, но во процент од 10 бода пониско од покажаните во табелата приложена на тој дел за стандардна помош, е обезбедена најмалку на заштитено лице кое има комплетирано, во согласност со пропишаните правила, 5 години плаќање придонеси или жителство.

4. Може да се изврши пропорционално намалување на процентот назначен во табелата приложена на Дел XI, кога периодот на квалификување за пензија, кој одговара на намалениот процент, надминува 5 години на плаќање придонеси или

вработување, но е помал од 15 години плаќање придонеси или вработување; намалена пензија ќе се исплаќа во согласност со параграф 2 од овој член.

Член 58

Помошта специфицирана во членовите 56 и 57 ќе се доделува за цело време на непогодата, или за време додека не почне да се исплаќа старосна пензија.

ДЕЛ X. ПОМОШ НА НАСЛЕДНИЦИ

Член 59

Секоја членка, за која овој дел од Конвенцијата е на сила, ќе им обезбеди на заштитените лица одредба за помош на наследниците, во согласност со следниве членови од овој Дел.

Член 60

1. Во непогодата која што е покриена треба да се вклучи губење на помош од страна на вдовица или дете како резултат на смрт на хранителот; во случај на вдовица, правото на помош може да биде условено со претпоставка дека е неспособна за самоиздржување, во согласност со националните закони и прописи.

2. Националните закони или прописи може да обезбедат помошта која им следува на лицата да може да биде суспендирана, ако таквото лице е ангажирано во некоја пропишана продуктивна активност, или помошта, ако е со придонес, да може да се намали кога заработувачката на корисникот ја надминува пропишаната сума и ако не се плаќаат придонеси, може да се намали кога заработувачката на корисникот или некои други средства, или двете суми земени заедно, го надминуваат пропишаниот износ.

Член 61

Заштитени лица се:

(а) сопруги и деца на хранители во пропишаните класи на хранители, чии класи содржат не помалку од 50% од сите вработени; или

(б) сопруги и деца на хранители во пропишани класи на економски активно население, чии класи содржат не помалку од 20% од сите жители; или

(в) сопруги и деца на хранители кои ги изгубиле своите хранители и чии средства за време на непогодата не ги надминуваат границите пропишани на таков начин да се сообразат со член 67; или

(г) кога усвоената декларација врз база на член 3 е на сила, сопругите и децата на хранителите во пропишаните класи на вработени, кои сочинуваат не помалку од 50% од сите вработени во индустриски работни места кои вработуваат 20 лица или повеќе.

Член 62

Помошта ќе биде во периодично плаќање пресметано на следниов начин:

(а) кога класи на вработени или класи на економски активно население се заштитени на начин сообразен со барањата од член 65 или со барањата од член 66;

(б) кога сите жители кои се заштитени, а чии средства за време на непогодата не ги надминуваат пропишаните граници на начин да се сообрази со барањата од член 67.

Член 63

1. Помошта специфицирана во член 62 за предвидената непогода ќе биде обезбедена најмалку за:

(а) заштитено лице чиј хранител има комплетирано период на квалификување, кој може да биде 15 години плаќање на придонеси или вработување, или 10 години жителство, во согласност со пропишаните правила;

(б) кога, во принцип, сопругите и децата на економски активното население се заштитени, на лице кога неговиот хранител има комплетирано период на квалификување од три години плаќање придонеси, и како резултат на тоа хранителот, додека тој бил работоспособен, има платено пропишано годишен износ на придонеси.

2. Кога помошта наведена во параграф 1 е условена на минимален период на плаќање придонеси или вработување, редуцирана помош ќе биде обезбедена најмалку на:

а) заштитено лице чиј хранител има комплетирано период на квалификување од петгодишно плаќање на придонеси или вработување, во согласност со пропишаните правила;

(б) кога, во принцип, сопругите и децата на сите економски активни лица се заштитени, на заштитени лица чиј хранител има комплетирано период на квалификување од три години плаќање на придонеси и како резултат на тоа хранителот, додека бил работоспособен, има платено половина од годишен износ на придонеси пропишани во согласност со подпараграф (б) од параграф 1 од овој член.

3. Барањата од параграф 1 од овој член ќе се сметаат за задоволителни кога помошта, пресметана во согласност со барањата од Дел XI, но во проценти за 10 поени пониско покажаните во табелата приложена на тој дел, бидејќи и стандардната парична помош е обезбедена најмалку на лице чиј хранител има комплетирано пет години плаќање придонеси, вработување или жителство во согласност со пропишаните правила.

4. Пропорционално намалување на процентот назначен во табелата на Дел XI може да се изврши кога период на квалификување, за помошта што одговара на намален процент, надминува 5 години плаќање придонеси или вработување, но е помал од 15 години плаќање придонеси или вработување; редуцирана помош ќе се исплаќа во согласност со параграф 2 од овој член.

5. За да се претпостави дека вдовица без деца е неспособна за самоиздржување, а да има право на помош на наследник, неопходно е минимално време на траење на брак.

Член 64

Помошта специфицирана во член 62 и 63 ќе се доделува за цело време на непогодата.

ДЕЛ XI - СТАНДАРДИ ДА СЕ СООБРАЗАТ СО ПЕРИОДИЧНИТЕ ПЛАЌАЊА

Член 65

1. Во случај на периодично плаќање наведено во овој член, износот на помош та, зголемена со износот на сите семејни придонеси, плативи за време на непогодата, ќе биде толкав да обезбеди најмалку процент којшто е назначен од вкупните претходни заработувачки на корисникот или неговиот хранител, и од износот на семејните приходи, плативи на лице заштитено со исти семејни одговорности како и стандардниот корисник, а се однесува на непогодата за која станува збор за стандарден корисник назначен во табелата приложена во овој Дел.

2. Претходните заработувачки на корисникот или неговиот хранител ќе бидат пресметани според пропишани правила, и кога заштитените лица или нивните

хранители се распоредени во класи според своите заработувачки, нивните претходни заработувачки може да се пресметаат од основните заработувачки на класите на кои им припаѓаат.

3. Максимална граница може да се пропише за износот на помошта или заработувачките кои што се земени предвид за пресметка на помошта, под услов максималната граница да биде фиксна на таков начин што одредбите од параграф 1 од овој Член се сообразени, кога претходните заработувачки на корисникот или неговиот хранител се еднакви или пониски од платата на вешт физички машински работник.

4. Претходните заработувачки на корисникот или неговиот хранител, платата на вешт физички машински работник, помошта и секакви семејни приходи, ќе се пресметуваат на еднаква временска основа.

5. За другите корисници помошта ќе има слична врска со помошта на стандарден корисник.

6. За објаснување на овој член, вешт физички машински работник е:

(а) бравар или монтер во фабрика за машини, освен електрични машини; или

(б) лице кое се смета за типично вешто, избрано во согласност со одредбите од наредниот параграф; или

(в) лице чии заработувачки се такви да бидат еднакви или поголеми од 75% од заработувачките на сите заштитени лица, таквите лица да бидат одредени на годишна основа или пократки периоди, како што може да биде пропишано; или

(г) лице чии заработувачки се еднакви на 125% од просечните заработувачки на сите заштитени лица.

7. Лице кое се смета за типично вешт работник, за целите под параграф (б) од претходниот параграф, вработено во поголема група на активности со најголем број на економски активни машински лица заштитени во непогодата за која станува збор, или хранителите на заштитените лица, во зависност од случајот, во одделот кој содржи најголем број на такви лица или хранители; за оваа цел ќе се користи Меѓународна класификација на индустриски стандарди, на сите економски активности усвоени од Економскиот и Социјалниот совет на Обединетите нации, на неговата седма сесија од 27 август 1948 година, и репродуциран во анексот од оваа Конвенција, или таква класификација, ако во меѓувреме се има изменето.

8. Кога износот на помошта варира по регион, вешт физички машински работник може да се одредува во согласност со параграфите 6 и 7 од овој член.

9. Платата на вешт физички машински работник ќе се одредува врз основа на висина на плати за нормални работни часови, фиксирани со колективни договори, или во

согласност со националните закони или ипрописи, каде што е применливо или, по обичај, вклучувајќи ги надоместоците за животни трошоци, ако ги има; кога таквите износи се разликуваат по региони, а параграф 8 од овој член не е применет, ќе се земе среден износ.

10. Износите за тековните периодични плаќања во однос на старост, повреда при вработување (освен во случај на неспособност на работа), инвалидитет и смрт на хранителот, ќе се ревидираат следејќи ги последователните промени на генерално ниво на заработувачка, кога произлегуваат од значителни промени во цената на трошоците за живеење.

Член 66

1. Во случај на периодично плаќање од овој член, износот на помошта, зголемен за износот на секакви семејни надоместоци плативи за време на непогодата, ќе биде таков за да го обезбеди, во однос на непогодата за која станува збор за стандарден корисник означен во табелата приложена на овој Дел, најмалку процентот што е таму назначен од вкупната плата на обичен возрасен машки работник, и од износот на секакви семејни надоместоци плативи на заштитено лице со исти семејни одговорности како и стандардниот корисник.

2. Платата на обичен машки возрасен работник, помошта и секакви семејни надоместоци ќе се пресметуваат на иста временска основа.

3. За други корисници помошта ќе биде слична на помошта за стандарден корисник.

4. За објаснување, во овој член обичен машки возрасен работник ќе биде:

(а) лице кое се смета за типично неквалификуван работник во фабрика за машини или други електрични машини; или

(б) лице кое се смета за типично неквалификуван работник избран во согласност со одредбите од следниов параграф.

5. Лице кое се смета за типично неквалификуван работник за потребите од одредбите од подпараграф (б) од претходниот параграф, ќе биде лице вработено во најголем број на економски активности, со најголем број на економски активни лица заштитени во непогодата за која станува збор или на хранителите на заштитените лица, во зависност од случајот, во одделот кој содржи најголем број на такви лица или хранители; за оваа цел ќе се користи Меѓународната класификација на индустриски стандарди, сите економски активности, усвоени од Економскиот и Социјалниот совет на Обединетите нации на неговата сесија од 27 август 1948, и репродуцирани во анексот на оваа Конвенција, или ако има изменета класификација во меѓувреме.

6. Кога износот на помошта варира по регион, обичен машки возрасен работник ќе се одредува во согласност со параграфите 4 и 5 од овој член.

7. Платата на обичен возрасен машки работник ќе се одредува врз основа на висината на платите за нормални работни часови фиксирана за нормални договори, или со следење на националните закони или прописи, каде што е применливо, или по обичај, вклучувајќи надоместоци за трошоци на живеење, ако има такви; кога таквите износи се разликуваат по регион, ќе се зема средна вредност и во тој случај параграф 6 од овој член нема да биде применлив.

8. Висината на тековното периодично плаќање во однос на старост, повреда при вработување (освен во случај на неспособност за работа), инвалидитет или смрт на хранител, ќе се ревидираат следејќи ги последователните промени на генерално ниво на заработувачка, кога ова резултира од значителни промени во трошоците на живеење.

Член 67

Во случај на периодично плаќање на кое се однесува овој член:

(а) висината на помошта ќе се одредува според пропишана скала, или скала одредена од компетентни јавни власти во согласност со пропишани јавни правила;

(б) таквата висина може да се редуцира само до степен до кој другите средства на семејството на корисникот ги надминуваат пропишаните износи или значителни суми, одредени од компетентни јавни власти во согласност со пропишани јавни правила;

(в) вкупниот износ на помошта и секакви други средства, по одбивање на значителни износи наведени во подпараграф (б), ќе биде доволен за оддржување на здраво и пристојно семејство, и не смее да биде помал од соодветната помош пресметана во согласност со барањата од член 66. 105

(г) одредбите од подпараграфот (в) ќе се сметаат за задоволителни ако вкупниот износ платен по односниот Дел надминува најмалку 30%. Вкупниот износ на помошта што би се добила со примена на одредбите од член 66 и одредбите од

(i) Член 15 (б) за Дел III

(ii) Член 27 (б) за Дел V

(iii) Член 55 (б) за Дел IX

(iv) Член 61 за Дел X

ТАБЕЛА ЗА ДЕЛ XI. ПЕРИОДИЧНО ПЛАЌАЊЕ НА СТАНДАРДНИ КОРИСНИЦИ

Дел	Непогода	Стандарден корисник	Процент
III	Болест	маж и жена со две деца	45
IV	Невработеност	маж и жена со две деца	45
V	Старотст	маж и жена на возраст за пензија	40
VI	<u>Повреда при вработување</u>		
	Неспособност за работа, инвалидитет и преживеани	маж и жена со две деца	50
		маж и жена со две деца Вдовица со две деца	50 40
VIII	Мајчинство	жена	45
IX	Инвалидитет	маж и жена со две деца	40
X	Наследници	вдовица со две деца	40

ДЕЛ XII. ЕДНАКОВ ТРЕТМАН НА СТРАНКИ ДРЖАВЈАНИ

Член 68

1. Странските државјани ќе имаат еднакви права како и домашните жители: под услов посебните правила кои се однесуваат на странци и домашни лица родени надвор на територијата на членката, да може да се пропишат во однос на помошта или дел од помошта која се плаќа целосно, или главно од јавните фондови и во поглед на преодни системи.

2. Под планови за плаќање придонеси за социјално осигурување, заштитените лица кои се државјани на друга членка што ги има прифатено обврските од релевантниот Дел од оваа Конвенција, ќе имаат, под овој Дел, исти права како и државјаните на односната членка, под услов примената на овој параграф да стане предмет на донесување на билатерален или мултилатерален договор кој обезбедува реципроцитет.

ДЕЛ XIII. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 69

Помошта на која заштитеното лице има право, во согласност со кои било од Деловите II до X од оваа Конвенција, може да биде укината до степен што е пропишан:

- (а) доколку односното лице е отсутно од територијата на членката;
- (б) доколку односното лице се издржува од јавни фондови или на сметка на институција за социјална помош или служба, а дел од помошта ја надминува вредноста која е неопходна за издржување, а им се доделува на штитениците на корисникот, истата ќе биде разгледана;
- (в) доколку лицето за кое станува збор прима друга социјална помош во готово, покрај семејната помош, и за период додека прима надомест за непогодата од трета странка, предмет на дел од помошта која е суспендирана не ја надминува другата помош или надоместокот од трета странка;
- (г) кога лицето за кое станува збор направило фалсификувано побарување;
- (д) кога непогодата е предизвикана од кривичен престап извршен од односното лице;
- (е) кога непогодата е предизвикана со свесно лошо однесување извршено од односното лице;
- (е) во соодветни случаи, кога односното лице избегнува да користи медицински или рехабилитациони служби што му се на располагање, или не се сообразува со правилата пропишани за верификување на случувањето или продолжувањето на непогодата или за однесување на корисниците;
- (ж) во случај на помош за невработеност односното лице не ги искористило службите за вработување што му стојат на располагање;
- (з) во случај на помош за невработеност кога односното лице го изгубило вработувањето како резултат на прекин на работата заради трговски спор, или напуштило доброволно без оправдани причини; и (s) во случај на помош за наследник, доколку вдовицата живее со маж како негова сопруга.

Член 70

1. Секој поднесувач на барање има право на жалба, во случај да му се одбие помошта или жалбата, во однос на квалитетот или квантитетот на помошта.
2. Кога при примената на оваа Конвенција, на одделот во владата одговорен за легислатурата му е доверено да ја администрира медицинската нега, правото на жалба наведено во параграф 1 од овој член, може да се замени со право да се има жалба во врска со одбивањето на медицинската нега или квалитетот на добиената нега откриена од соодветни власти.

3. Кога жалбата е решена од специјален суд воспоставен да се занимава со прашања од социјална помош и на кој заштитените лица се претставувани, нема потреба од жалба.

Член 71

1. Трошоците за помошта во согласност со оваа Конвенција и трошоците обезбедени со администрација на таквата помош, ќе бидат поднесени колективно со помош на придонеси за осигурување или оданочување или и двете, на начин со кој ќе се избегне влошување на лицата со мали средства, а ја има во предвид економската ситуација на членката и на класите на заштитените лица.

2. Вкупниот износ на придонесите за осигурување поднесени од заштитените вработени не смее да надмине 50% од вкупните финансиски извори наменети за заштита на вработените и нивните сопруги и деца. Со цел да се утврди дали овој услов е исполнет, може да се земат заедно секакви видови на помош обезбедени од членката од оваа Конвенција, освен семејна помош, ако е обезбедена од специјална гранка или помош за повреда при вработување.

3. Членката ќе прифати генерална одговорност за правилно обезбедување на помошта обезбедена со оваа Конвенција и ќе ги преземе сите потребни мерки за оваа цел; ќе гарантира, каде што е соодветно, дека неопходните статистички студии и пресметки кои се однесуваат на финансискиот баланс се правени периодично и, за секој случај, пред какви било промени во однос на помошта, износот на придонеси за осигурување или даноците наменети за непогодите за кои станува збор.

Член 72

1. Кога администрирањето не е доверено на институција на јавните власти или на владини одделенија одговорни за легислатурата, претставници на заштитените лица ќе учествуваат во менаџирањето, или ќе бидат поврзани со истите во консултативно својство по пропишани услови; национални закони или прописи можат да одлучат за учеството на претставници на вработените и од јавните власти.

2. Членката ќе прифати генерална одговорност за правилно администрирање на инситуциите и службите кои се одговорни за примена на оваа Конвенција.

ДЕЛ XIV. РАЗЛИЧНИ ОДРЕДБИ

Член 73

Оваа Конвенција нема да се применува во:

- (а) непогоди кои се случиле пред стапување на сила на Дел од Конвенцијата на односната членка.
- (б) видови на помош во непогодите кои се случиле по стапувањето на сила на релевантниот Дел од Конвенцијата за односната членка, како и правата за таквата помош произлезени од периоди кои му претходат на тој датум.

Член 74

Оваа Конвенција нема да се смета како ревидирачка на друга постоечка Конвенција.

Член 75

Ако некоја конвенција, која може да биде последователно усвоена од Конференцијата, а се однесува на некој предмет или предмети разгледувани во оваа Конвенција, таквите одредби од оваа Конвенција, како што е специфицирано во оваа Конвенција, ќе престанат да се применуваат на која било членка што ја има ратификувано наведената Конвенција од датумот на кој наведената Конвенција стапува на сила за таа членка.

(Забелешка на издавачите: Одредбите кои го следат членот 75 се содржани во Конвенциите 121 (член 29), 128 (член 45) и 130 (член 36)).

Член 76

1. Секоја членка што ја ратификувала оваа Конвенција ќе вклучи во овој извештај апликација од оваа Конвенција доставена под член 22 од уставот на Меѓународната организација на труд:

- (а) целосни информации кои се однесуваат на законите и прописите со кои се става акцент на одредбите на Конвенцијата; и
- (б) доказот кој во своето претставување ќе одговара, колку што е можно во практика, со сите предлози за поголема униформираност на презентацијата дадена од Раководното тело на Меѓународната организација за труд, во согласност со статистичките услови специфицирани со:

(i) членовите 9 (а), (б), (в) или (г); 15 (а), (б) или (г); 21 (а) или (в); 27 (а), (б), (г); 33 (а) или (б); 41 (а), (б) или (г); 48 (а), (б) или (в); 55 (а), (б) или (г); 61 (а), (б) или (г) во поглед на бројот на заштитените лица;

- (ii) Членови 44, 65, 66 или 67 што се однесува на висината на помошта;
- (iii) подпараграф (а) од параграф 2 од член 18 кој се однесува на времетраењето на помошта за болест;
- (iv) параграф 2 од член 24 кој се однесува на времетраење на помош за невработеност; и (в) параграф 2 од член 71 кој се однесува на финансиските ресурси составени од придонесите за осигурување на заштитените лица.

2. Секоја членка што ја има ратификувано оваа Конвенција ќе дава извештај до Генералниот директор од Меѓународната канцеларија за труд во соодветни интервали, како што ќе побара Раководното тело, за состојбата на законот и практикувањето во поглед на Деловите ИИ до Х од Конвенцијата кои не се специфицирани при нејзиното ратификување, или со известување дадено последователно врз база на член 4.

Член 77

1. Оваа Конвенција не се однесува на морнари и рибари; одредба за заштита на морнари и рибари е дадена во Меѓународната конференција за труд во Конвенција (1946) за социјална помош (морнари), и Конвенција за пензија на морнари (1946).
2. Членката може да ги исклучи морнарите и рибарите од бројот на вработени од економски активно население или жители, кога го пресметува процентот на вработени или жители во согласност со кој било од Деловите II до X опфатени со нејзината ратификација.

ДЕЛ XV. ФИНАЛНИ ОДРЕДБИ

Член 78

Официјалните ратификации на оваа Конвенција ќе бидат соопштени до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд за да бидат регистрирани.

Член 79

1. Оваа Конвенција ќе биде обврзувачка за оние членки на Меѓународната организација за труд чие ратификување е регистрирано од Генералниот директор.
2. Ќе стапи на сила 12 месеци по датумот на ратификацијата од страна на две членки кои ја регистрирале кај Генералниот директор.
3. Оттаму, оваа Конвенција ќе стапи на сила за секоја членка, 12 месеци по датумот на кој се регистрирани ратификациите.

Член 80

1. Декларациите соопштени до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд, во согласност со параграф 2 од член 35 од уставот на Меѓународната организација за труд, ќе означуваат:

(а) територии на кои односната членка се обврзува дека одредбите од Конвенцијата ќе се применуваат без модификација;

(б) територии на кои таа се обврзува дека одредбите од Конвенцијата или кој било Дел од неа ќе бидат применети и предмет на модификации заедно со детали од споменатите модификации;

(в) територии на кои Конвенцијата е неприменлива и, во такви случаи, на основа на што таа е неприменлива;

(г) територии на кои таа става резерви за својата одлука за понатамошно разгледување на позицијата.

2. Мерките наведени во подпараграфите (а) и (б) од параграф 1 од овој член ќе се сметаат за составен дел од ратификацијата и ќе имаат својство на ратификација.

3. Секоја членка може во секое време, со последователна декларација, да ја откаже целосно или делумно секоја резерва ставена на оригиналната декларација во однос на подпараграфите (б) (в) (г) од параграф 1 овој член.

4. Секоја членка може во секое време кога Конвенцијата е предмет на објавување во согласност со одредбите од член 82, да го извести Генералниот директор со декларација за модификација на условите на поранешната декларација, и да ја наведе сегашната позиција во однос на таквите територии.

Член 81

1. Декларациите соопштени на Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд, во согласност со параграфите 4 или 5 од член 35 од уставот на Меѓународната организација за труд, ќе означат дали одредбите од Конвенцијата или делови од неа, прифатени со декларацијата, ќе бидат применливи на односната територија без модификација или ќе бидат предмет на модификации; кога декларацијата означува дали одредбите од Конвенцијата или извесни делови од неа ќе бидат применети како предмет на модификации, треба да даде детали за споменатите модификации.

2. Членката, членките или Меѓународните односни власти можат во секое време со последователна декларација да го откажат целосно или делумно правото на помош за секоја модификација означена во поранешната декларација.

3. Членката, членките или Меѓународните односни власти може во секое време кога оваа Конвенција е предмет на објавување, во согласност со одредбите од член 82, да му ја соопштат на Генералниот директор декларацијата во која се изменуваат условите од секоја поранешна декларација, и да ја наведат сегашната позиција во однос на примената на Конвенцијата.

Член 82

1. Членка што ја има ратификувано оваа Конвенција може, по истекот на 10 години од датумот кога за првпат Конвенцијата стапила на сила, да ја откаже Конвенцијата или еден или повеќе од Деловите II до X, со акт соопштен на Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд, за да биде регистрирано. Таквото откажување нема да има дејство една година по датумот на кој е регистрирано.

2. Секоја членка што ја има ратификувано оваа Конвенција и која не го користи правото за откажување обезбедено од овој член, во текот на годината по истекот на периодот од 10 години спомнат во претходниот параграф, ќе биде обврзана за понатамошен период од 10 години и потоа може да ја откаже Конвенцијата или кој било дел од Деловите II до X по истекот на секој период од 10 години, под услови наведени во овој член.

Член 83

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе ги извести сите членки на Меѓународната организација за труд за регистрација на сите ратификации, декларации и откажувања кои му се соопштени од страна на членките на организацијата.

2. Кога ги известува членките на организацијата за регистрација на втората ратификација што му е соопштена, Генералниот директор ќе им соопшти на членките на Организацијата за датумот кога Конвенцијата ќе стапи на сила.

Член 84

Генералниот директор на Меѓународната канцеларија за труд ќе му соопшти на Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрацијата, во согласност со член 102 од Повелбата на Обединетите нации, со целосни детали за сите ратификации, декларации и акти на откажување регистрирани од негова страна, во согласност со одредбите од претходните членови.

Член 85

Раководното тело на Меѓународната канцеларија за труд ќе оцени за времето кога ќе ѝ презентира на Генералната конференција извештај за работењето на оваа Конвенција, и ќе ја испита можноста за поставување на дневен ред на прашањето за нејзина целосна или делумна ревизија.

Член 86

1. Доколку Конференцијата усвои нова Конвенција ревидирајќи ја целосно или делумно оваа Конвенција, тогаш, ако новата Конвенција гласи поинаку:

(а) ратификацијата од членката за новата ревидирачка Конвенција ќе значи **ipso jure** моментално откажување на оваа Конвенција, не задржувајќи ги одредбите од член 82 погоре, доколку новата ревидирачка Конвенција стапила на сила;

(б) од датумот кога новата ревидирачка Конвенција стапила на сила, оваа Конвенција ќе биде отворена за ратификација од страна на членките.

2. Оваа Конвенција во секој случај ќе биде на сила во својата суштинска форма и содржина за оние членки кои ја имаат ратификувано, а ја немаат ратификувано ревидирачката Конвенција.

Член 87

Англиската и француската верзија на текстот на оваа Конвенција се подеднакво валидни.

АНЕКС

МЕЃУНАРОДНА КЛАСИФИКАЦИЈА НА ИНДУСТРИСКИ СТАНДАРДИ ЗА СИТЕ ЕКОНОМСКИ АКТИВНОСТИ (РЕВИДИРАНИ ДО 1969 ГОДИНА) СПИСОК НА ГЛАВНИ ПОДЕЛБИ, ПОДЕЛБИ И ПОГОЛЕМИ ГРУПИ

Главна поделба 1. Земјоделство, лов, шумарство и риболов

Поделба	Главна поделба	
11		Земјоделство и лов
	111	Земјоделско и сточарско производство
	112	Земјоделски услуги
	113	Лов, стапици, и дивеч за размножување
12		Шумарство и сеча
	121	Шумарство
	122	Сеча
13	130	Риболов

Главна поделба 2. Рударство и каменоломи

Поделба	Главна поделба	
21	210	Рудници за јаглен
22	220	Сурова нафта и производство на природен гас
23	230	Рудник за метална руда
29	290	Други рудници

Главна поделба 3. Производство

Поделба	Главна поделба	
31		Производство на храна, пијалаци и тутун
	311-312	Производство на храна
	313	Индустрии за пијалаци
	314	Производители на тутун
32		Текстил, конфекција и кожна индустрија
	321	Производство на текстил
	322	Производство на облека, освен обувки
	323	Производство на кожа и кожни производи, замена за кожа, крзно, освен обувки и облека

	324	Производство на обувки, освен вулканизирана или моделирана гума или пластични обувки
33		Производство на дрво и дрвени производи, вклучувајќи и мебел
	331	Производство на дрво и дрвени плутани производи, освен мебел
	332	Производство на мебел и вградени елементи, освен ако металот е примарен
34		Производство на хартија и производи од хартија, печатење и издавање
	341	Производство на хартија и хартиени производи
	342	Печатење, издавање и сродни индустрии
35		Производство на хемикалии и хемиски, нафтени, гумени и пластични производи
	351	Производство на индустриски хемикалии
	352	Производство на хемиски производи
	353	Рафинерии на нафта
	354	Производство на различни производи на нафта и јаглен
	355	Производство на гумени производи
36		Производство на неметални и минерални производи, освен производство на нафта и јаглен
	361	Производство на глинени производи, порцелан и земјени производи
	362	Производство на стакло и стаклени производи
	369	Производство на други неметални и минерални производи
37		Основни метални индустрии
	371	Железни и челични основни индустрии
	372	Основни индустрии за неметали
38		Производство на готови метални производи, машини и опрема

	381	Производство на готови метални производи, освен машини и опрема
	382	Производство на машини освен електрични
	383	Производство на електромашински апарати, апарати за домаќинство и резервни делови
	384	Производство на транспортна опрема
	385	Производство на професионална, научна, мерна и контролна опрема што не е класифицирана на друго место, како и фотографски и оптички производи
39	390	Други производствени индустрии

Главна поделба 4. Струја, гас и вода

Поделба	Главна поделба	
41	410	Струја, гас и пареа
42	420	Водовод и довод

Главна поделба 5. Конструкција

Поделба	Главна поделба	
50	500	Конструкција

Главна поделба 6. Трговија на мало и големо, ресторани и хотели

Поделба	Главна поделба	
61	610	Трговија на големо
62	620	Трговија на мало
63		Ресторани и хотели
	631	Ресторани, кафулиња и други места за јадење и пиење
	632	Хотели, куќи со наместени соби, кампови и други места за сместување

Главна поделба 7. Транспорт, складирање и комуникација

Поделба	Главна поделба	
71		Транспорт и складирање
	711	Копнен транспорт
	712	Воден транспорт
	713	Воздужен транспорт
	719	Сервиси поврзани со транспорт
72	720	Комуникации

Главна поделба 8. Финансирање, осигурување, недвижности и деловни услуги

Поделба	Главна поделба	
81	810	Финансиски институции
82	820	Осигурување
83		Недвижности и бизнис услуги
	831	Недвижности
	832	Бизнис услуги, освен машини и опрема за изнајмување и закупување
	833	Машини и опрема за изнајмување и закупување

Главна поделба 9. Општина, социјални и лични услуги

Поделба	Главна поделба	
91	910	Јавна администрација и одбрана
92	920	Санитарни и слични сервиси
93		Социјални и служби поврзани со општината
	931	Образовни служби
	932	Институции за наука и истражување
	934	Социјални институции
	935	Бизнис, професионални и други трудови здруженија
	939	Други социјални служби поврзани со општината
94		Рекреациони и културни услуги

	941	Кинематографија и други служби за забава
	942	Библиотеки, музеи, ботанички и зоолошки градини и други културни служби што не се класифицирани на друго место
	949	Забавно-рекреациони служби што не се класифицирани на друго место
95		Лични сервиси и сервиси за домаќинство
	951	Сервиси за поправка што не се класифицирани на друго место
	952	Хемиско чистење, сервиси за хемиско чистење и погони за чистење и бојадисување
	953	Домашни услуги
	959	Различни лични услуги
96	960	Меѓународни и други вонтериторијални тела

Главна поделба 0. Активности што не се адекватно дефинирани

Поделба	Главна поделба	
0	000	Активности што не се адекватно дефинирани